

Grups, Relacions i Xarxes

2015/2016

Codi: 43143

Crèdits: 9

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313769 Antropologia: Recerca Avançada i Intervenció Social	OT	0	1

Professor de contacte

Nom: Montserrat Ventura Oller

Correu electrònic: Montserrat.Ventura@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Equip docent

José Luis Molina González

Diana Marre

Hugo Valenzuela García

Prerequisits

No hay prerequisites

Objectius

Aquest mòdul forma part de l'especialitat E2 "Espais i relacions transnacionals". Per una part, procura el coneixement de les principals metodologies i desenvolupament teòrics contemporanis relacionats amb l'anàlisi de grups i els fenòmens globals que capaciten per la conceptualització teòrica i metodològica relacionada amb grups i les seves relacions socioculturals. Es tracta de ser capaç de escollir un marc teòric i una opció metodològica adequada i en funció dels nous fenòmens transnacionals per aprofundir en l'anàlisi de fenòmens concrets de la realitat globalitzada i revisar de paradigmes clàssics a la llum dels nous fenòmens socioculturals i econòmics. Per una altra, el mòdul s'orienta a l'anàlisi etnogràfics i històric-antropològic del sorgiment de categories i classificacions socioculturals en contextos polític-culturals diversos (impartit per membres del grup *Antropologia i Història de la Construcció d'Identitats Socials i Polítiques (AHCISP)* del Departament d'Antropologia Social i Cultural de la UAB)

Objectius:

- Conèixer les principals metodologies i desenvolupament teòrics contemporanis relacionats amb l'anàlisi de grups i els fenòmens globals
- Revisió dels paradigmes clàssics a la llum dels nous fenòmens socioculturals i econòmics
- Conèixer textos teòrics claus sobre l'ambivalència de les identitats i de les classificacions socials
- Escollir un marc teòric i una opció metodològica adequada i en funció als fenòmens transnacionals específics
- Aprofundir en l'anàlisi de fenòmens concrets de la realitat globalitzada

Competències

- Conèixer els desenvolupaments epistemològics i metodològics relatius a la recerca en antropologia i a la intervenció social en contextos de diversitat cultural.

- Conèixer i aplicar els dissenys teòrics i metodològics, les estratègies i les tècniques de recollida i anàlisi de dades específiques per a fer recerques flexibles i emergents en antropologia.
- Defensar arguments i justificar una idea amb claredat i precisió, d'una manera apropiada al context, valorant les aportacions d'altres persones
- Fer recerca etnogràfica i teòrica sobre qüestions antropològiques vinculades amb les identitats i les transnacionalitats.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguin comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis
- Relacionar de manera sistemàtica conceptes, teories i orientacions teòriques de la disciplina per a analitzar contextos etnogràfics específics.
- Utilitzar amb eficàcia les tecnologies de la informació i de la comunicació en la recollida, l'elaboració i la transmissió de coneixement.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el context històric i cultural d'una orientació teòrica o una teoria antropològica.
2. Aplicar els coneixements adquirits i resoldre problemes en contextos etnogràfics particulars
3. Comunicar conclusions en un context de presentació d'un treball d'investigació antropològica.
4. Escollir els arguments adequats en les presentacions orals i escrites i justificar-los amb claredat i precisió, de forma apropiada per al context i valorant les aportacions d'altres persones.
5. Establir relacions i xarxes entre persones en un context d'investigació sobre diversitat.
6. Estudiar les relacions que estableixen els grups amb els hàbits culturals dels seus llocs d'origen.
7. Fer servir les tècniques de les xarxes socials en la recollida i l'anàlisi de dades.
8. Identificar elements rellevants en documents institucionals i textos científics que permetin formular judicis i reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques en antropologia.
9. Identificar en les monografies etnogràfiques diferències que es corresponen amb contextos del saber nacionals i ètnics amb diferents perspectives de gènere.
10. Identificar situacions socioculturals particulars i la seva relació amb fenòmens globals en investigacions antropològiques específiques.
11. Reconèixer i fer servir les tecnologies de la informació i de la comunicació d'acord amb el context etnogràfic de recerca o d'intervenció triat.

Continguts

1. Anàlisi de xarxes transnacionals

[Prof. Responsable: José Luis Molina] (4 sessions, 8 hores)

1. Conceptes bàsics de transnacionalisme
2. Xarxes transnacionals: casos I.
3. Xarxes transnacionals: casos II.
4. Aplicacions i avaluació.

2. Infància i joventut en el món contemporani

[Prof. Responsable: Diana Marre] (8 sessions, 16 hores)

1. Presentació del curs. La infància en Antropologia. Història de la infància i la joventut
2. Què és un nen-a?
3. L'inici de la Infància
4. Adolescència i joventut: la fi de la infantesa?
5. Infantesa, Família i Pares.
6. 'Governabilitat', 'disciplinament' i drets
7. Infància i joventut i sexualitat
8. El valor social i econòmic de nens-es i joves: jugar o treballar?

3. Sistemes de classificació social

[Prof. Responsable: Montserrat Ventura] (8 sessions, 16 hores)

1. Presentació: Fer la diferència
2. De mescles, parentius i filiacions: el món àrab-musulmà
3. Criollisme, mestissatge i puresa de sang: la Companyia de Jesús al Perú (XVI-XVIII)
4. Castes a la Índia: natura, religió, categoria social
5. La nació no admet mescles: el cas català
6. Sefardítes en l'Espanya contemporània: entre nacionalisme, antisemitisme i filosefardisme
7. Mescles en el món amerindi
8. Discussió final

4. Formes emergents de treball i consum

[Prof. Responsable: Hugo Valenzuela] (7 sessions, 14 hores)

1. Globalització: Conceptes bàsics. El complex món que habitem

Conceptes, perspectives teòriques, història de la globalització.

2. El Treball: una lectura antropològica.

Evolució del pensament sobre el treball

3. El Consum: consumeixo, doncs existeixo.

Aproximació antropològica al consum: culturalisme, procesualisme, materialisme.

Metodologia

- Classes magistrals/expositives
- Lectura i anàlisi d'articles / informes d'interès
- Presentació/exposició oral de treballs
- Participació en activitats complementàries
- Debats
- Pràctiques de laboratori
- Estudi personal

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals/expositives	56,25	2,25	1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Tipus: Supervisades			
Presentació/exposició oral de treballs	56,25	2,25	2, 3, 4, 11
Tipus: Autònomes			
Elaboració de treballs	32	1,28	3, 4, 11
Estudi personal	40	1,6	1, 9, 10
Lectura i anàlisi d'articles/informes d'interès	40	1,6	1, 9, 10

Avaluació

-Assistència i participació activa a classe: 20%

-Lliurament d'informes/treballs a cada bloc: 30%

-Assaig individual de mòdul: 50%

Per tal de poder ser avaluat/da, el/la estudiant haurà d'assistir a un mínim del 80% de les sessions presencials i lliurar tots els treballs, informes i evidències avaluables demanats, així com l'assaig individual. Per a superar el mòdul, l'assaig individual haurà d'estar aprovat amb una nota mínima de 5/10. La qualificació final del mòdul resultarà de la ponderació establerta per a cadascuna d'aquestes evidències. Amb caràcter general, la no presentació de qualssevol de les evidències suposarà la qualificació de "No Avaluable". En casos excepcionals, degudament justificats, la comissió del programa de màster podrà resoldre un procediment alternatiu d'avaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assaig individual de mòdul	50%	0	0	1, 3, 4, 9, 10, 11
Assistència i participació activa a l'aula	20%	0	0	2, 3, 4
Lliurament d'informes/treballs	30%	0,5	0,02	3, 4, 11

Bibliografia

1. Anàlisi de xarxes transnacionals

Molina, JL; Petermann, S. & A. Hertz. (2012). Defining and Measuring Transnational Fields, MMG Working Papers Print, 16-12.

Molina JL, Lozares C, Lubbers MJ. (2012). The Geographical Distribution of the Personal Networks of People Living in Catalonia: a dual society. Grafo Working Papers, 1.

Rindoks, A., Penninx, R. & J. Rath (2006). "Gaining from Migration: What works in networks? Examining economically related benefits accrued from greater economic linkages, migration processes, and diasporas." Report prepared for the OECD Development Centre. IMISCOE Working Paper No. 13.

2. Infància i joventut en el món contemporani

Hardman, C. (1973) 'Can There be an Anthropology of Children?', *Journal of the Anthropological Society of Oxford* IV: 85-99; reprinted in *Childhood* 8(4), 2001: 501-517.

Fonseca, C., Marre, D. y San Román. (2015). Child Circulation in a globalized era: anthropological reflections en Ballard, R. L., Goodno, N. H., Cochran, Jr., R. F. & Milbrandt, J. A. (Eds.). (2015). *The Intercountry Adoption Debate: Dialogues Across Disciplines*. Newcastle upon Tyne, UK: Cambridge Scholars Publishing, 157-193.

Frekko, S; Leinaweaver, J. & Marre, D. (2015). How (not) to talk about adoption in Spain. *American Ethnologist* , 42(4) November.

Hirschfeld, Lawrence (2002). Why Don't Anthropologists Like Children? *American Anthropologist* 104(2):611-627.

Lancy, D. (2008). *The Anthropology of Childhood. Cherubs, Chattel, Changelines*. Cambridge: Cambridge University Press.

Levine, Robert A. (2007) "Ethnographic Studies of Childhood: A Historical Overview" *American Anthropologist*, 109(2): 247-260.

Marre,D.(2011). "Cambios en la cultura de la adopción y de la filiación". Chacón, F. y Bestard, J., dir. Familias. Historia de la sociedad española (del final de la Edad Media a nuestros días). Madrid:

Marre, D. De infancias, niños y niñas en Llobet, V. Comp. (2014). *Pensar la infancia desde América Latina: un estado de la cuestión*. Buenos Aires: Consejo Latinoamericano de Ciencias Sociales (CLACSO), pp. 9-25. (Colección Red de Posgrados en Ciencias Sociales). ISBN 978-987-1891-79-5.Cátedra, pp. 893-952. ISBN: 978-84-376-2877-6.

Montgomery, H. (2009). *An Introduction to Childhood. Anthropological Perspectives on Children's Lives*. London: Wiley-Blackwell.

3. Sistemes de classificació social

Amselle, J.L. (1999). *Logiques métisses. Anthropologie de l'identité en Afrique et ailleurs*. Paris: Payot.

Amselle, Jean-Loup. 2007. "Mestissatge, connexió i triangulació de cultures", *Revista d'Etnologia de Catalunya* , 30, pp. 81-89

Gruzinski, S. (2000). *El pensamiento mestizo*. Barcelona: Ediciones Paidós Ibérica.

Kuper, A. (2003). "The return of the native", *Current Anthropology*, 44:389-402.

Stolcke, V. (2007). "Los mestizos no nacen sino que se hacen", Verena Stolcke & Alexandre Coello (eds.), *Identidades Ambivalentes en América Latina (Siglos XVI-XXI)*, Barcelona: Bellaterra.

Ventura, Montserrat (ed.). (2010). *Fronteras y mestizajes. Sistemas de clasificación social en Europa, América y África*, Bellaterra, Universitat Autònoma de Barcelona.

Ventura, M., A. Surrallés, M.Ojeda, J.-LL.Mateo, M. Martínez Mauri, S. Kradolfer, P. Domínguez, A.Coello, M. Clua, A. Bogaert Van den, V.Stolcke 2014 "Métissages: étude comparative des systèmes de classification sociale et politique", *Anthropologie et sociétés*, 38(2).

4. Formes emergents de treball i consum

Cook, Scott (2004) *Understanding Commodity cultures. Explorations in Economic Anthropology with Case Studies from Mexico*. Rowan and Littlefield.

Eriksen, Thomas Hylland (ed.) (2003) *Globalisation*. Studies in Anthropology. London: Pluto Press.

Freidson, Eliot (2001) *Professionalism. The Third Logic on the Practice of Knowledge*. Chicago. University of Chicago Press

Friedman, Jonathan (1994) *Consumption and identity*. Harwood Academic Publishers.

Kearney, Michael (1995). "The local and the global: The Anthropology of Globalization and Transnationalism", *Annual Review of Anthropology* 1995, 24: 547-65.

Lewellen, Ted C. (2002). *The Anthropology of Globalization. Cultural anthropology Enters the 21st Century*. London: Bergin and Garvey.

Scase, Richard (2002) *Living in the Corporate Zoo. Life and Work in 2010*. Oxford: Capstone Publishing Limited.

Schaeffer, Robert K. (2003) *Understanding Globalization. The Social Consequences of Political, Economic and Environmental Change*. Rowan and Littlefield.